

CSEGE GYULA

A bevándorlással összefüggő törvénysértések és ellenőrzések

A magyar és nemzetközi sajtóban, valamint szakértői nyilatkozatokban szereplő bevándorlási hullám, hazánk szerepének felértékelődése, illetve az európai uniós külső határ szerepe kiemelt figyelmet érdemel a migrációs változások miatt. Az illegális úton, zöldhatáron¹ átkelve hazánk területére érkezők sok esetben embercsempész segítségével lépik át az államhatárt. Ha *Juhász Judit* embercsempészzel összefüggésben végzett széles körű kutatását veszszük alapul, jelentős lehet a latenciában maradó cselekmények száma. Az 1990 és 1998 közötti időszak adatai szerint igen jelentős az embercsempészek vagy a segítők szerepe a hazánkba illegálisan érkező emberek esetében.²

Az államhatáron kívül történtek nem tartoznak szorosan a magyar rendvédelmi szervek tevékenységéhez, de az 1995. évi CXXV., azaz a nemzetbiztonsági törvényben foglalt kötelezettségek szerint a jelenlegi migrációval kapcsolatos tennivalók az Információs Hivatal³ és közvetve a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat⁴ feladatkörébe tartoznak, tekintettel arra, hogy Magyarország Nemzeti biztonsági stratégiájában⁵ biztonsági kihívásként szerepel a 37. szakasz szerinti migrációs kérdéskör.⁶ Magyarország biztonsági érdekeit külföldön a polgári területen a nemzetbiztonsági törvény értelmében az Információs Hivatal látja el, de a feladatkör és az együttműködés tekintetében ehhez további rendvédelmi szervek is segítséget kell hogy nyújtsanak. Az Alkotmányvédelmi Hivatalnak⁷ is vannak feladatai a migráció témakörében, külföldi és embercsempészségi vetületei tekintetében, valamint az illegális migrációval összefüggésben a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat felderítő tevékenysége is fontos.

A Magyarország külső schengeni országhatárán jogellenesen átlépők a rendvédelmi szervek országhatáron belül tevékenykedő első vonalával, a rendőrséggel, azaz az általános rendőri szerv⁸ határrendészeti szolgálati ág munkatársaival találkoznak. Alapvetően a határrendészeti szolgálati⁹ ág látja el a magyar államhatár védelmét¹⁰, a legális migrációs folyamatok ellenőrzését, az illegális migráció felderítését, és teszi meg az ezzel összefüggő intézkedéseket.

A 2013 óta tartó illegális bevándorlás leginkább a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányságot érinti. A területi illetékességi szabályok miatt a me-

gyei rendőr-főkapitánysághoz tartozó három határrendészeti kirendeltség látja el a Szerbia felől érkező bevándorlók kezelését, és első érintkezését a magyar hatóságokkal. Földrajzilag pedig a szegedi¹¹, a nagylaki¹², a kiszombori¹³ határrendészeti kirendeltségek illetékesek.

A szegedi és kiszombori határrendészeti kirendeltséghez öt határrendészeti alosztály tartozik, a Nagylaki Határrendészeti Kirendeltség pedig négy határrendészeti alosztállyal végzi feladatait.

Az állandó, úgynevezett zöldhatár-felügyeletet a járőrök¹⁴ látják el, és az illegális úton érkező külföldiek észlelése után intézkedés alá vonják az érintetteket. Az intézkedés során a rendőrségi törvény¹⁵ 30. §-a alapján ellenőrzik személyazonosságukat és a Magyarországon való jogszerű tartózkodásukat. Azok, akik nem nyújtnak be menedékkérelmet, idegenrendészeti őrizetbe kerülnek, és az államhatáron visszairányításuk, illetve kiutasításuk iránt intézkednek az eljáró hatóságok. A hatósági elrettentő erő ebben az esetben azonban nem nevezhető visszatartónak, mivel ha az úti okmányok nélkül érkezők nem mondanak le a céljukról, néhány óra vagy nap múlva ismét megkísérelhetik a belépést az Európai Unió területére. A szankció ebben az esetben alapvetően a szabálysértési törvény¹⁶ értelmében tiltott határátlépés¹⁷ szabálysértés.

Annak a menekültnek a tartózkodása azonban¹⁸, aki a magyar hatóságoknál benyújtja az igényét a menekültügyi eljárás elkezdésére, a menekültügyi eljárás idejére jogszerűvé válik¹⁹. Ez azonban nyilvánvalóan ez nem mentesíti a tiltott határátlépéssel elkövetett szabálysértésért való felelősségre vonás alól²⁰.

A rendőrségi előállítás²¹ végén az érintettet szabadítják²², ez után nyomban egy másik hatóság eljárása kezdődik ellene. A kérelmező, a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal idegenrendészeti szakterülete eljárásának hatálya alá kerül. Az idegenrendészeti őrizet feltételeinek teljesülése esetén²³ két migrációs jogszabály alapozta meg a külföldiekkel kapcsolatos őrizet szabályait. Ezekon kívül a végrehajtáshoz az őrzési feladatokkal megbízott szerv, a rendőrség jogszabályai is meghatározták a külföldiekre vonatkozó kényszerintézkedéseket. A rendőrségről szóló törvény²⁴ rendelkezésein túl a rendőrség őrzött szállásainak szabályzatáról szóló utasítás²⁵ is fontos forrás.

Az a hazánkba illegális úton érkező külföldi, aki Magyarországon menekültkérelmet nyújt be, az előbbieken felsorolt a jogszabályok rendelkezései alapján akár őrizetbe is kerülhet az erre kialakított őrzött szállások egyikén. Idegenrendészeti őrizetbe az zárható, aki a kitoloncolás elkerülése céljából elrejtőzéssel vagy más módon akadályozza a hatóságot, illetve a távozást megtagadja, vagy más alapos ok miatt feltehető, hogy a kiutasítás végrehajtását késlelteti vagy megghiúsítja, illetve szökés veszélye áll fenn.²⁶ Az őrizet időtartama

fél év, ez újabb hat hónappal meghosszabbítható. Egy 2010-es törvénymódosítás után ez fél évről a jelenlegi maximum egy év határidőre emelkedett, illetve a beadott jogorvoslati kérelem esetén is megszűnt a halasztó hatály.

Az idegenrendészeti őrizetbe őrzött szálláson kerül sor, ez a jogszabály szerint a személyes szabadságában korlátozott külföldi elhelyezésére szolgáló létesítmény.²⁷ Őrzött szállások Budapesten, Győrben, Kiskunhalason és Nyírbátorban találhatóak.²⁸

Új iránynak tekinthető – az előbbi jogszabályok kiegészítéseként – a menekültügyi őrizet végrehajtásának szabályairól és a menekültügyi óvadékról szóló 29/2013. (VI. 28.) BM rendelet. Ezzel az idegenrendészeti őrizetbe hasonló kényszerintézkedést elősegítő lehetőség került a migrációs intézményrendszer kezébe. Az őrzés gyakorlati végrehajtását a 41/2013. (X. 25.) ORFK utasítás és az Országos Rendőr-főkapitányság saját szervezetében létrehozott fegyveres biztonsági őrseg tevékenységéről szóló 52/2010. (OT 30.) ORFK utasítás módosításáról szóló szabályzatok tárgyalják.

A törvényi meghatározás szerint őrzött befogadóközpont a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal által fenntartott, a menekültügyi őrizet végrehajtására szolgáló intézmény, ezekben az objektumokban a külföldiek elhelyezését a menekültügyi hatóság rendelheti el. A hatóság akkor él e személyi szabadságjogokat korlátozó lehetőséggel, ha a menedékkérő személyes körülményei alapján feltehető, hogy a kérelmező jelenléte más módon nem biztosítható. Továbbá azt is figyelembe veszik, ha a migráns korábbi eljárásokkor ismeretlen helyre távozott, vagy nem működött együtt a hatóságokkal. Az előzőekből következően, ha őrizettel megoldható a menedékkérő jelenléte, a menekültügyi hatóság kijelölt helyen való tartózkodást rendelhet el, ez lehet befogadóállomás vagy magánzállás.

A jogszabály azonban engedményt tesz abban az esetben, ha a menekültügyi hatóság menekültügyi óvadék letételét írja elő a kérelmezőnek. Az óvadék összege ötszáztól ötezer euróig terjed, letétele esetén – személyes körülményeinek figyelembevételével – magánzálláson is elhelyezhető a menekültkérelem benyújtója. A menekültügyi óvadék szintén 2013 óta meglévő lehetőség.

A menekültügyi őrizetben elhelyezetteknek lehetővé kell tenni az épületen belüli szabad mozgást, de a létesítményt nem hagyhatják el. A menekültügyi őrizet időtartama 72 óra, ezt a bíróság háromszor két hónappal meghosszabbíthatja, és legfeljebb hat hónapra rendelhető el. Fontos körülmény lehet, hogy a menekültügyi őrizet időtartama nem számít bele az idegenrendészeti őrizet időtartamába.

A menekültügyi őrizetre a párhuzamosan alkalmazott idegenrendészeti őrizetnek helyet adó őrzött szállásokhoz hasonló objektumokban kerül sor. Ezek Kiskunhalason, Békéscsabán és Nyírbátorban vannak²⁹.

Különbség, hogy amíg az idegenrendészeti őrzött szállásokat a rendőrség irányítja és védi, addig a menekültügyi őrizetre szolgáló létesítményeket a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal irányítja a rendőrség bevonásával és közreműködésével. Mindegyik objektumban a rendőrségi hivatásos állomány és a rendőrség által alkalmazott fegyveres biztonsági őrök látnak el szolgálatot. Erre a felhatalmazást a biztonsági személyzetnek az 1997. évi CLIX. törvény a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mező- és erdőgazdasági őrszolgálatról szóló jogszabály adja, tekintettel a 27/1998. (VI. 10.) BM rendelet a fegyveres biztonsági őrseg működési és szolgálati szabályzatára.

Figyelemre méltó rendellenesség, hogy a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet, azaz a rendőrség szolgálati szabályzata nem teszi lehetővé a hierarchikus rendszer kiterjesztését a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal munkatársai által vezetett szállásokon tevékenykedő rendőrökre. Tehát a menekültügyi őrizetet végző rendőrök csak a feljebbvalóiktól vagy előljáróiktól kaphatnak utasítást. A migrációs intézmény vezetői egyik csoporthoz sem tartoznak, lévén hogy közalkalmazotti és köztisztviselői állományúak, és nem vonatkozik rájuk a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény, mint a rendőrség tagjaira, tevékenységüket a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény hatálya alatt végzik.

A felsorolt objektumokon kívül a korábbiakban is üzemelő menekülteket befogadó állomások 2014-től Bicskén (központi), Debrecenben és Vámosszabadiban találhatóak. 2015-ben Nagyfa területén is megnyitottak egy létesítményt.

Ha nem indokolt a kérelmező őrizet alatt tartása, akkor a migránsok kérelmének elbírálása érdekében kötelező tartózkodási helyet kell kijelölni. A kérelmezőt szervezeten szállítják a kijelölt nyílt állomásokra. Ha nem szervezett úton történik az utazás, akkor a határozat után önállóan átírányítják az ország más pontjain lévő befogadóállomásokra.

A menekülteket befogadó állomásokon lévő korlátozások semmilyen tekintetben nem hasonlíthatók a korábbiakban jellemzett és bemutatott szervezeti egységekhez. A menekülttáborok jelentősebb méretű egységek, egyebek mellett szabad mozgást és gyakran a magyar társadalomba történő beilleszkedést szolgálják. A közigazgatási eljárások lefolytatása – például a menekültügyi kérelmek elbírálása – alatt lakhelyet nyújtanak a kérelmezőknek, és

gondoskodnak az alapvető létfenntartáshoz szükséges dolgokról, mint amilyen a ruházat az élelmiszer vagy az anyagi ellátás. A személyi szabadságjogokat csak akkor korlátozzák ideiglenes mértékben, ha az érintettek szükséges egészségügyi ellátásra szorulnak, mint a karantén fertőzőbetegség miatt, vagy ha a közigazgatási eljárás során valamilyen személyes jelenlélet igénylő szakaszba lépnek, mint például az érintett menekültügyi meghallgatása.³⁰

A menekülteket befogadó telepek közül a legnagyobb létszám befogadására képes³¹ a debreceni telep elnevezésű objektum, amely a Sámsoni út 149. szám alatt található. Az egység egy korábban szovjet laktanyának³² használt, 26,6 hektáros³³ területen van. Az objektum Közép-Európa legnagyobb menekülteket befogadó tábora³⁴, évente két-hármezer ember befogadására képes.

Embercsempészési kitekintés

A migráció egyik legfontosabb büntetőjogi vetülete az embercsempészség. Az cselekmény mint *sui generis* deliktum definícióját megvizsgálhatjuk nemzetközi kötődésű szemlélettel: a palermói jegyzőkönyv megállapítása szerint embercsempészség a valakinek – közvetett vagy közvetlen módon pénzügyi ellenszolgáltatás vagy egyéb vagyoni haszonszerzés céljából – valamely olyan részes államba való illegális belépéséhez nyújtott segítség, amely államnak az illető nem állampolgára, vagy ott állandó tartózkodási jogosultsággal nem bír.³⁵

A magyar jogi irányultságú körülmények, valamint büntetőjogi vetületek vizsgálatához több száz év történelmét lehet feldolgozni: az 1881-es évig szükséges visszanyúlni az első jogforrásbeli szabályozás megismeréséhez. Az 1881. évi XXXVIII. törvénycikk³⁶ 2. §-a szerint „*Aki ily engedély nélkül a kivándorlást közvetíti, mennyiben ezen tette közben a büntetőtörvények súlya alá eső cselekményt nem követett el, kihágást követ el, s annyiszor, amennyiszor, háromszáz forintig terjedhető pénzbüntetéssel és két hónapig tartható elzárással büntethető*”.

Az 1900-as évek elején megalkotott jogszabályok már nem ennyire nevesítik az embercsempészési tevékenységet: az 1903. évi VIII. törvénycikk³⁷ és az 1908. évi XXXVI. törvénycikk³⁸ nócsempészet és tiltott határátlépés kapcsán utal a jelenlegi embercsempész tevékenységre.

Az 1948. évi XLVIII. törvénycikk³⁹ 48. § (3) bekezdésében a tiltott útlelhasználathoz és a tiltott határátlépéshez nyújtott segítséget szankcionálja és rendeli büntetni a törvény XII. fejezetében. A törvénycikk alapesete sze-

rint „*Vétséget követ el és öt évig terjedhető fogházzal büntetendő, aki más nevére szóló útlevelet vagy a határ átlépésére jogosító egyéb okiratot használ, a saját nevére vagy harmadik személy nevére szóló útlevelet vagy ilyen okiratot másnak használatra átengedi, magáról vagy útitársáról hamis bejelentést tesz, a hatóságot a határ átlépésére való jogosultsága tekintetében egyébként félrevezetni törekszik vagy a határt meg nem engedett módon lépi át*”. Alapvetően az embercsempész tevékenység minősítő körülményként jelenik meg a 3. bekezdésben, e szerint „*Büntett miatt öt évig terjedhető börtönnel, hivatalvesztéssel és politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésével büntetendő, aki másnak az (1) bekezdésben meghatározott valamely cselekmény elkövetésére segítséget nyújt*”. Itt jelenik meg a klasszikusan vett embercsempészség, amely a büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény⁴⁰ hatálybalépéséig a legcélratoróbbnak tekinthető definíciót adja.

Az 1948. évi XLVIII. tc. és az 1978. évi IV. tv. közötti időben részleges szabályok jelentek meg: az 1957. évi 12. számú törvényerejű rendelet és az 1961. évi V. törvény⁴¹, a második magyar büntető törvénykönyv az üzletszerű embercsempészség szabályait definiálja és pontosítja.

Az 1978. évi IV. törvény a XV. fejezetben *Az államigazgatás, az igazságszolgáltatás és a közélet tisztasága elleni bűncselekmények* közé sorolta, amely *A rendészeti bűncselekmények* közötti 218. szakaszban szerepelteti az embercsempészséget. Az elkövetési magatartás szerint „*Aki tiltott határátlépéshez vagyoni haszonszerzés végett vagy az ilyen cselekményeket elősegítő szervezet tagjaként vagy megbízásából segítséget nyújt, erre ajánlkozik vagy vállalkozik, büntetett követ el*”.

A rendszerváltozás előtti biztonsági doktrínák és politikai irányok fontos lépéseket tettek a határátlépés megakadályozása és az elkövetők megbüntetése érdekében is. Az 1989-es politikai változások nyomán ez jelentősen megváltozott, több más cselekmény mellett a tiltott határátlépést is dekriminalizálták.

A kiegészítések és változtatások között meg kell említeni a büntetési tételek és büntetések változtatására hatályba lépő 1989. évi XXVIII.⁴², az 1993. évi XVII.⁴³, az 1997. évi LXXIII.⁴⁴, valamint az 1998. évi LXXXVII. törvényt⁴⁵.

Jelentős változásként értékelhető a Btk.-ról szóló 1978. évi IV. tv. módosítására vonatkozó 2001. évi CXXI. törvény⁴⁶, amikor is a jogalkotó az embercsempészség büntetőjogi tényállásának átalakítását már a nemzetközi, kiemelten az Európai Unió és a schengeni zóna igényeihez módosította.

A büntetőjogi tényállás változása, hogy az embercsempészség elkövetését már nem csak a Magyar Köztársaság államhatárának átlépéséhez kapcsolja, a megvalósuláshoz bármely államhatár jogellenes átlépése elegendő. Változás to-

vább, hogy nem szükséges a 2002. április 1-jei hatálybalépés után az anyagi haszonszerzés célzatként történő megjelenése az elkövetési magatartás során.⁴⁷

Fontos változásnak tekinthető, hogy az embercsempészség elkövetése a 2001. évi CXXI. törvény hatálybalépése után az embercsempészség bűncselekménynek azt az esetét, amikor az embercsempész az államhatár átlépéséhez több személynek nyújtott segítséget, törvényi egységbe foglalva egy bűncselekménnyé alakította. Ezt megelőzően az embercsempészség annyi rendbeli bűncselekménynek minősült, ahány személynek segítséget nyújtott az elkövető. Ez a változás nagy hatást gyakorolt a statisztikai számokra: a 2001-es 10 266 embercsempészség elkövetése 2002-ben 3639-re csökkent.⁴⁸

Markáns változás a 2012. évi C. törvény hatálybalépésekor következett be. Az új Btk.-ban a köznyugalom elleni bűncselekmények közé, a XXIII. fejezet 353. szakaszába kerülő embercsempészség egyszerű és letisztult képet mutat: elköveti a cselekményt, „*aki államhatárnak más által a jogszabályi rendelkezések megszegésével történő átlépéséhez segítséget nyújt*”⁴⁹.

A jogalkotói javaslatban és indoklásban az embercsempészség bűncselekménye csak szándékosan követhető el, bárki által. Lefekteti, hogy az embercsempészség elkövetési magatartása fogalmilag bűnszegély, amely *sui generis* bűncselekményként jelenik meg.⁵⁰

Az embercsempészség bizonyításának gyakorlati akadályai

Az embercsempészséget 2015-ben jellemzően az államhatáron illegális úton belépő, hamis vagy hamisított iratokkal utazó személyek követik el. Jelentős részben a zöldhatáron érkező külföldi menekültek az érintettek. Az utazás jogellenessége esetén, vagy a határrendészeti rendőrségi szakág ellenőrzésein⁵¹ fennakadó személyek vonatkozásában két lehetőséget biztosít a jogalkotó.

Az ellenőrzés során szabálysértés elkövetése miatt⁵² a rendőrség az IRM-rendelet⁵³ értelmében idegenrendészeti őrizetbe⁵⁴ veszi a kiutasításáig az elkövetőt a magyarországi jogellenes tartózkodása miatt.

A másik lehetőség szerint a menekült bejelenti a magyar államnak, hogy menekültkénti elismerésre irányuló kérelmet kíván benyújtani. A 2007. évi II. törvény⁵⁵ alapján a benyújtott kérelemmel kapcsolatos eljárást a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal folytatja le.

A menekültügyi eljárás folyamán a hatóságnak két lehetősége van. Vagy elrendeli a kérelmező⁵⁶ menekültügyi őrizetét⁵⁷, vagy a hatóság kötelező tar-

tózkodási helyet jelöl ki a menekültnek, ez általában az egyik nyitott befogadóállomás. A befogadóállomások⁵⁸ az idegenrendészeti és a menekültügyi őrizettel ellentétben nyitottak, abban az ott élő külföldiek a menekültügyi eljárás idején tartózkodhatnak, és szabadon közlekedhetnek.

Az okiratok nélküli személyeket nyilvántartásba veszik, és ideiglenes igazolványként használható kártyát kapnak. Az úgynevezett humanitárius tartózkodási kártya szabad mozgásra ad lehetőséget az országban.⁵⁹

Jelentős nehézséget okoz, hogy a menekültügyi kérelmüket benyújtók mit csinálnak a tartózkodási helyükön kívül. Ha például egy Debrecenben elhelyezett kérelmező Győrbe utazik, miként dönthető el, hogy vajon illegálisan el akarja-e hagyni Magyarországot, vagy csak valakit meglátogatott. A belföldön történő szabad mozgás a kérelmező joga és lehetősége, az viszont követhetetlen, ha az embercsempész Magyarország területén szállítja, utaztatja a menekültet. Tekintettel arra, hogy a menekültet az embercsempész „segítőként” utaztatja a(z akár külföldi célja felé), nem áll érdekében a hatóságok tájékoztatása, az embercsempész pedig ezt kihasználva hazánk területén gyakorlatilag bárhová eljuttathatja az illetőt. A hatóságok bizonyítási lehetősége ebben az esetben igen nehéz. Az embercsempész csak a szállító szerepét tölti be, így ellenőrzéskor nem bizonyítható a bűnös szándék, azaz az államhatár-átlépési törekvés.

A 2015-ös migrációs jelenség, valamint a hivatalos álláspont

Az embercsempészéssel kapcsolatos kitekintés után a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal vezetőinek hivatalos nyilatkozataira támaszkodva bemutatom az említett migrációs adatokat. Az ezek között nyilvánosságra kerülő statisztikák és körülmények nyomtatásban nem jelentek meg.

A debreceni menekülttábor igazgatója által 2015. február 9-én adott interjúban⁶⁰ elhangzottak szerint Magyarországon továbbra is négy nyílt rendszerű befogadóállomás van. Szerinte 2015. januárban hozzávetőleg ezren, valamint február első hetében 665-en érkeztek a debreceni állomásra. A 2015. február 6-i létszámadatok szerint körülbelül hatszázan tartózkodtak a menekülttáborban, 185 férőhely szabad volt.

Az interjúban elhangzottak szerint a Debrecenbe érkező külföldi kérelmezők kilencvenöt százaléka illegálisan hagyja el a befogadóállomást.

Végh Zsuzsannának a Lánchíd Rádióban 2015. január 16-án elhangzott nyilatkozata szerint a négy meglévő nyitott befogadóállomáson és a migráci-

ős intézményekben ezerhatszáz menekült van, és hogy egyszerre maximum kétezer a befogadókapacitás. Elmondta továbbá, hogy a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal értékelése szerint hazánk továbbra is csupán tranzitország. A menekültügyi kérelmezők jelentős része Ausztria irányába hagyja el az országot. A menekültügyi intézményrendszer a tranzitország jelleg és a migránsok rövid idejű tartózkodása miatt képes elviselni a kérelmezők jelentette nyomást. További lehetőség lesz, hogy Csongrád megyében sátor- vagy konténertábor állítanak fel a nagy létszámú illegális migráns kezelésére, ez a nagyfai állomás létrehozása előtt már megtörtént 2013-ban. Megismerhető volt egy a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal statisztikáiból származó helyzetkép, e szerint a menekültügyi kérelmezők döntő többsége huszonnégy órán belül elhagyja Magyarországot. Vagyis a menekültek egy része már a kijelölt befogadóállomásra sem érkezik meg, de ha mégis, akkor rövid tartózkodás után tovább indul Nyugat-Európa irányába. A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal aktuális adatai szerint hetvenkilenc országból érkeznek kérelmezők hazánkba, nyolcvankilenc százalékuk három országból érkezik: koszovói, afgán és szír. A koszovóiaké a betervezett menekültügyi kérelmek fele. Végh Zsuzsanna tájékoztatása szerint 2012-ben 2157-en, 2013-ban 18 900-an, 2014-ben pedig 42 777-en terjesztettek be menekültügyi kérelmet Magyarországon.

A magyar állami szervek folyamatosan vizsgálják és értékelik a migrációs tendenciák hosszú távú következményeit, ennek kapcsán azonban figyelembe kell venni néhány tény. Hazánk tagja a dublini⁶¹ egyezmény részes államainak, így a schengeni övezetbe érkező menekültkérelmezők tekintetében a belépés országában kell lefolytatni a menekültügyi eljárást (a kiskorúakra eltérő szabályok vonatkoznak). Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a kérelmező távozhat a magyarországi kötelező tartózkodási helyéről, de ha a hatóságok Európában bárhol megállítják, és ellenőrzik a jogszerű tartózkodási engedélyét, és intézkednek a menekültügyi eljárás megkezdéséről, akkor az eljárás lefolytatása érdekében ezeket az embereket a belépési országba, azaz Magyarországra kell visszaillesztani. Vagyis Magyarországnak egy másodlagos menekülthullámra is fel kell készülnie, ez igen jelentős lehet, hiszen a statisztikai adatok szerint 2013-tól több mint 418 ezren⁶² szerepelnek a magyar menekültügyi eljárásban, vagy kaptak valamilyen státust, lényegesen többen, mint 1990 és 2012 között, amikor 222 776 volt ez az adat összesen.⁶³

Nyilván ennél árnyaltabb a kép, ha számításba vesszük, hogy ezek a menekültek tranzitországgként tekintenek hazánkra, *rövid távon, tehát nem kell számolni a további létszükségleteik előteremtésével.*

Következtetések és javaslatok

Látható, hogy a hazánkba érkező bevándorlók ellenőrzése jelentős feladatot ró a menekültügyi eljárásban részt vevőkre. További nehezítő körülmény volt a napi többezres déli–északi irányba tartó vándorlás, ennek kontrollálása vagy szűrése a létszám és a rendelkezésre álló idő rövidege miatt nem volt megoldható. Mindez fontos tapasztalat a 2015. október 15-én bevezetett migrációs intézkedések ismeretében, hiszen a vándorlási útvonalak mindig a kisebb ellenállás irányába változnak. A korábban jelentős gondot okozó déli határszakaszt érintő migrációs nyomás áttevődhet a romániai szakaszra, vagy a módszerek, helyszínek változtatásával a későbbiekben folytatódhat.

A jelenlegi helyzet a schengeni tagországok szempontjából igen aggasztó lehet, mivel a déli határszakaszon beáramló tömegekhez csatlakozhatnak olyanok, akiknek a körülményeit a magyar vagy a szövetséges védelmi szerveknek további vizsgálat alá kell vetniük. A Franciaországban 2015-ben elkövetett terrorcselekmények, és a 2015–2016-ban érzékelhető, az európai uniós országokat is érintő növekvő fenyegetettség indokolná a biztonsági szint emelését. Ez igen jelentős feladatot ró a magyar hatóságokra, kezelése csak nemzetközi együttműködéssel, és a hazai források növelésével kezelhető. A beáramló külföldiek nagy száma szerintem nem teszi lehetővé az idegenrendészeti vagy a menekültügyi őrizetüket, hiszen ez csak jelentős intézményi fejlesztés és rengeteg anyagi ráfordítás után valósulhatna meg. Jelenleg is létezik a menekültügyi őrizet intézménye, de a szabad férőhelyek csekély száma nem teszi lehetővé a kialakult menekültügyi nyomás kezelését. A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal vezetője szerint az idegenrendészeti, a menekültügyi őrizet és a nyílt befogadóállomások jelenleg hozzávetőleg két-három ezer ember elhelyezésére alkalmasak, tervezettek.

Megítélésem szerint az úgynevezett kvótarendszerrel is ez a probléma, hiszen a szabad belső mozgás lehetősége továbbra is elősegíti a menekültek Európai Unión belüli vándorlását, így a kvótarendszerben megállapított lakóhely elhagyását is. Így könnyen előfordulhat, hogy például a Cseh Köztársaságban befogadott menekült rövid idő elteltével tovább utazik Dániába, vagy más, általa kedvezőbbnek ítélt országba. Ez ismét aszimmetrikussá teheti az egyes tagországok tekintetében fennálló bevándorló-ellátási szükségleteket. A kvótarendszer már középtávon is nehézségeket is rejthet, mivel általában a bevándorlók asszimilációja nem problémamentes, hiszen több ezer embernek lakhelyet, munkát vagy ellátást nyújtani óriási feladatot ró a befogadó országra, így a közös háttér és kultúra miatt a bevándorló csoportok mélyebb

kapcsolatot alakítanak ki egymással. Ha elégedetlenek az életfeltételekkel, akkor ismét útra kelhetnek⁶⁴ – akár szervezett vagy nagy létszámú csoportokban is –, ezáltal belső migrációs nyomást kifejtve az uniós tagállamokra. Véleményem szerint a kvótarendszer jellegű elosztást csak abban az esetben lehet végrehajtani, és kiküszöbölni az említett kockázatokat, ha ebben a kérdésben az EU döntési jogkörrel felruházott szervezeti rendszere jelentős szankciókat épít be ennek féken tartására. Az elrettentés vélhetően nem a szabadságvesztés-büntetés lenne, *hanem a kiutasítás kilátásba helyezése*.

Fontos kérdés továbbá az ellenőrzöttség is. A fejlődő országokból érkezők sok esetben úti okmány nélkül jönnek Európába. Egy szélsőséges személy nyilvánvalóan nem fogja a hatóságok orrára kötni az előéletét, illetve az esetleges hátsó szándékát, nem valós személyes adat közlése után azonban ezekkel az adatokkal szerepel majd az uniós nyilvántartásokban.

A nevek, egyéb biometrikus adatok ellenőrzése a válságzónák, vagy elmaradott térségek hatóságainál technikai vagy diplomáciai okokból nem lehetséges. A menekültek száma miatt mindez új eljárásokat tesz szükségessé a részt vevő hatóságok részéről. Az 1995. CXXV. törvény és a 295/2010. kormányrendelet értelmében ezek a szűrők alapvetően a szakhatóságok, jelen esetben az Alkotmányvédelmi Hivatal és a Terrorrelhárítási Központ⁶⁵. E két szerv törvény általi meghatározott létszáma háromezer fő körül mozog, mindez azonban – összevetve az évi jelenleg három-négyszázezernyi bevándorlóval – meglehetősen kevés. Arról nem is szólva, hogy a szakhatósági állásfoglalások vagy ellenőrzések kiadása nyilvánvalóan nem a teljes állományra vonatkozik, így minden tehetséget és szorgalmat is figyelembe véve sem lehet képes olyan ellenőrzési mechanizmust kiépíteni, amely elégséges annak felelősségteljes kijelentésére, hogy biztonsági szempontból ellenőrzött bevándorlók érkeznek az Európai Unióba.

További nehézség a biztonsági kérdéseknél, hogyan lehet ellenőrizni egy Magyarországra érkező külföldit, ha csupán igen rövid időt tölt hazánkban. A biztonsági ellenőrzés nem olyan, mint az egészségügyi ellátásnál, hogy az alapvizsgálatok viszonylag objektív mércékkel és elemzésekkel elvégezhetőek. Az illegális úton érkezők teljes bizonyosságú biztonsági ellenőrzése huszonnégy óra vagy néhány nap alatt igen nehéz feladat. Véleményem szerint nem a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal munkatársainak kellene a vizsgálandó migránsok adatait átküldeniük a szakhatósági és ellenőrző szervezeteknek, hanem már az illegális migránsokat elfogó szervnek, *a rendőrségnek kellene felvezetnie az elfogottak adatait egy külön adatbázisba*. Létre kell hozni egy adatbázist, amely azonnal értesíti a bevándorlás szempontjából

érintett szervezeteket, valamint ki kell dolgozni, hogy *legyen végpont minden érintett szervezetnél ennek figyelemmel kíséréséhez*. Igen értékes idő vész el a migránsok elfogása, vizsgálatai, fogdában tartási, szállítási ideje folyamán, ez alatt lehetőség lenne ellenőrizni a migráns hátterét.

Nyilvánvalóan a közös biztonság nem lehet csak egy tagország kizárólagos feladata, hiszen egységes célokért igen jelentős együttműködésre van szükség. A megoldáshoz szükséges a pénzügyi eszközök növelése, a személyi állomány e területen történő növelése és az ellenőrzési mechanizmusaik fejlesztése, dinamizmusa. Biztos vagyok benne, hogy a felelősségteljes tervezők és irányítók ezeket számításba vették, de további megoldás lehet *egy nemzetközi központi adtbázis létrehozása*, amely minden tagország részére nyitva áll, és amelyben *minden bevándorló adatai, biometrikus azonosítói elérhetők, így ezek az ellenőrzések nem kell hogy megálljanak az országhatárnál*, hiszen egy nagy egység részei vagyunk. Ezek alapján – elfogadva tranzitország jellegünket – minden személynek nyilatkoznia kell az elsődleges kihallgatásán arról, mely országba szándékozik továbbutazni. Ez után – megadva a pontos személyi, biometrikus adatokat – azt az országot indokolt értesíteni, amelybe a menekült utazni szándékozik. A biztonsági beszélgetés által felfedett esetleges kockázatok vagy tisztázásra váró kérdések esetén minimális ideig végrehajtható lenne a bevándorlók feltartóztatása, elkülönítve az idegenrendészeti, menekültügyi őrizet eszközeitől. Ennek a „*biztonsági karantén*nak” azonban jelenleg sem intézményi, sem pedig jogszabályi alapja nem áll a rendelkezésre.

Alapvetően így szűkíthető azoknak a köre, akik nem érkeztek meg az általuk megnevezett célországba, és illegalitásban vannak, így további figyelmet igénylők lehetnek. A statisztikai felmérés során további előnyökre tehetnek szert a diaszpóravizsgálatokat és egyéb felméréseket, prognózisokat értékelők és alkotók.

Jogi szempontból szintén érdemes lehet *a menekültügyi őrizet kiemelt figyelmet érdemlő érintettjei körének és az őrizet időtartamának kiterjesztése*, ez elrettentheti a bevándorlókat. Ennek a szűrése, az érintettek körének meghatározása nagyon fontos kérdés. Az előreláthatóan később nagyobb figyelmet igénylők őrizete lehetne a legfontosabb, mivel a valódi gazdasági menekültek létszáma és veszélye biztonságpolitikai szempontból jelentős, a terrorizmus szempontjából azonban nem kiemelkedően magas. A menekültügyi, illetve az idegenrendészeti őrizet kiterjesztésekor a fizikai és pénzügyi feltételek megteremtése mellett számolni kell a nemzetközi irányelvekkel ellentétes tevékenységgel. Ha nem közbiztonsági, nemzetbiztonsági vagy egészségi körülmények

miatt kerül egy menekültügyi kérelmező őrizetbe, jogos felvetés, hogy nem lehet senkit megfosztani a szabadságától, ha oltalomért, segítségért folyamodik egy a genfi egyezmény⁶⁶ aláíró országhoz.

Az előbbi adatokból és folyamatokból megítélésem szerint több következtetés vonható le. A jelenlegi humanitárius irányelvek és uniós rendeletek alapján nem lehet jogszerűen feltartóztatni ennyi illegális bevándorlót. Fontos, hogy ezeket a bevándorlókat kezeljük, amennyire lehet, mégpedig azzal, hogy statisztikát készítünk róluk, hiszen még visszatérhetnek, és Magyarországon a későbbiekben is kezdeményezhetnek menekültügyi eljárást, amely jelentős közigazgatásieszköz- és pénzbefektetést igényel, valamint a részt vevő szakterületek terhelését.

Fontos leszögezni, hogy a biztonsági körülmények is igen fontosak az unió belső biztonsága tekintetében. Nem tehetünk eleget a schengeni határországként ránk háruló feladatoknak, ha a bevándorlókat nem tudjuk bizonyos szinten kontrollálni, vagy szükséges mértékben ellenőrizni. Ehhez eszköz és pénz kell, valamint át kell alakítani az ellenőrzési rendszert, amely megfelel egy ekkora igénybevételnek, és közép-, valamint hosszú távra vonatkozóan eredményes. Fontos azzal is tisztában lenni, hogy *elérünk egy végső bevándorlószámot*. Elérkezik az az elrettentő vagy visszariasztó erő, hogy a migrációs útvonalak megváltozzanak, hiszen a jelenleg bevándorolni szándékozók között⁶⁷ jó a kommunikáció és a szervezettség. Emiatt a schengeni zónán belül kell lennie egy olyan nyilvántartásnak, amelyben kereshető, vagy később meghatározható egyes emberek tartózkodási helye és tevékenysége. Ehhez együttműködés, valamint eszközök és anyagi befektetés szükséges.

A pénzügyi kérdéseken kívül a migrációs adatbázis kezelésének együttműködésen kell alapulnia. Az együttműködő szervek az adataikat egy közös rendszerbe kell hogy feltöltsék, és ezt nemzetközi szinten hozzáférhetővé kell tenni. A személyes adatok kezelésének jogi és etikai alapja csak abban az esetben lehet, ha megfelelő célhoz kötjük, vagyis ha közép- és hosszú távú migrációs megoldás érdekében használjuk.

A törvénymódosítás kérdésköre kapcsán megállapítható továbbá, hogy az úgynevezett „gazdasági menekültek” eddig sem voltak menekültügyi vagy más nemzetközi oltalomra jogosultak hazánkban, hiszen az, ha valaki szegényen él, vagy nincs elég munka a hazájában, nem lehet indíték menekültügyi kérelemre. E tekintetben a koszovói vagy a közel-keleti térségből több száz ezreket, akár milliókat is érinthet a migrációs folyamat. A gazdasági menekültnek nyilván lehet az is célja, hogy néhány hónapig, esetleg egy évig egészségügyi és egyéb ellátást kap, miközben a hazájában tapasztaltnál jobb

körülmények között él. E személyeket az elzárás nem fogja megállítani, csak a határozott fellépés. Ez talán túlmutat a nemzeti döntésen, ehhez egy európai uniós lehetőséget adó *közös európai álláspontot tükröző, a helyzetre készített irányelv vagy kerethatározat szükséges*. Ennek elkészültéig ezeket a bevándorlókat kezelni kell, tekintettel a tendenciák növekedésére. A továbbiakban nem fogadhatók el az olyan általános érvényű irányelvek, amelyek mindenkor menekültügyi kérdésekre vonatkoznak. Véleményem szerint biztonsági feladatként kellene kezelni a kialakult helyzetet, azaz határozott eszközökkel kell megállítani a bevándorlási hullámot, és csak a hazájukat biztonsági okokból elhagyni kényszerülőkkel megengedő menekültpolitikát folytatni.

IRODALOM

Blaskó Béla – Miklós Irén – Pallagi Anikó – Schubauer László – Zentai Ágnes: Büntetőjog Különös Rész. Átdolgozott kiadás. Rejtjel Kiadó, Budapest, 2004

Gubicza József: A Határőrség menekültügyi feladatai. Doktori (PhD) értekezés. Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest, 2000

Hegedűs István – Juhász Zsuzsanna – Karsai Krisztina – Katona Tibor – Mezőlaki Erik – Szomora Zsolt – Törő Sándor: Kommentár a Büntető Törvénykönyvhöz. Wolters Kluwer, Budapest, 2013

Juhász, Judit: Migrant trafficking and Human Smuggling in Hungary 1999. In: **Laczko, Frank – Thompson, David (eds.):** Migrant trafficking and human smuggling in Europe. A Review of the Evidence with Case Studies from Hungary, Poland and Ukraine. International Organization for Migration, Geneva, 2000, pp. 167–232.

Kádár Kriszta – Kozma Gábor: Az egykori szovjet katonai területek funkcióváltása Debrecenben. *Tér és Társadalom*, 2011/2.

Mátyás, Szabocs – Frigyer, László – Bezenyi, Tamás – Nyitrai, Endre: Regulations of asset recovery in the light of criminal cases in Hungary. *Kritische Zeiten: Zeitschrift für Humanwissenschaften*, vol. 7, nos. 1–2, 2016, pp. 34–47.

Póczik Szilveszter: Nemzetközi migráció–nemzetközi kockázatok. *Magyar Tudomány*, 2008/9.

Rítecz György – Sallai János: A migráció trendjei, okai és kezelésének lehetőségei 2.0. Hanns Seidel Alapítvány, Budaörs, 2016

Verhóczki János: Az embercsempészás a mai magyar büntetőjogban. *Magyar Rendészet*, 2000/5–6.

JOGSZABÁLYOK

1881. évi XXXVIII. törvénycikk

1903. évi VIII. törvénycikk

1908. évi XXXVI. törvénycikk
1948. évi XLVIII. törvénycikk
1978. évi IV. törvény
1961. évi V. törvény
1989. évi XXVIII. törvény
1993. évi XVII. törvény
1994. évi XXXIV. törvény
1997. évi LXXIII. törvény
1998. évi LXXXVII. törvény
2001. évi CXXI. törvény
2001. évi CXXI. törvény
2006. évi CIII. törvény
2007. évi II. törvény
2009. évi CLV. törvény
2012. évi II. törvény
2012. évi C. törvény
2013. évi CCXXX. törvény
27/2007. (V. 31.) IRM rendelet
67/2007. (XII. 28.) IRM rendelet
30/2011. (IX. 22.) BM rendelet
29/2013. (VI. 28.) BM rendelet
114/2007. (V. 24.) kormányrendelet
1035/2012. (II. 21.) kormányhatározat
21/2008. (OT 11.) ORFK utasítás

LÁBJEGYZETEK

- 1 Az illegális migrációval összefüggő jogsértések kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról szóló 21/2008. (OT 11.) ORFK utasítás szerint a határszakasz szabályos átkelésre nem használható része. Alátámasztja ezt a Legfelsőbb Bíróság 2001. május 22-én kelt Bfv.IV.2856/2000/5. számú határozatában foglalt elkövetési magatartás (BH, 2002/173., I.).
- 2 Juhász, Judit: Migrant trafficking and Human Smuggling in Hungary 1999. In: Frank Laczko – David Thompson (eds.): Migrant trafficking and human smuggling in Europe. A Review of the Evidence with Case Studies from Hungary, Poland and Ukraine. International Organization for Migration, Geneva, 2000, pp. 167–232.
- 3 A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 4. § felhatalmazása alapján az Információs Hivatal megszerzi, elemzi, értékeli és továbbítja a kormányzati döntésekhez szükséges, a külföldre vonatkozó, illetőleg külföldi eredetű, a nemzet biztonsága érdekében hasznosítható információkat. http://www.ih.gov.hu/feladatokok_biztonsag.shtml
- 4 Mint biztonsági feladat a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat információgyűjtési tevékenységének része. „A globalizáció kihívásaihoz nehezen alkalmazkodó vagy alkalmazkodni képtelen államok, illetve térségek stabilitása törékeny, az ottani folyamatok kiszámíthatatlan irányt vehetnek. Ez erősítse

- ti a nemzetközi terrorizmus bázisát, valamint a tömeges migráció által keltett veszélyek forrása lehet. Az anarchiába süllyedt, működésképtelenné vált államok fenyegetést jelenthetnek az adott régió stabilitására, továbbá menedéket és kiképző terepet nyújthatnak a globális törekvésekkel bíró terrorista csoportok számára.” Magyarország Nemzeti katonai stratégiája, 9. o.
- 5 1035/2012. (II. 21.) kormányhatározat.
- 6 A 37. szakasz b. pontja alapján: „az illegális migráció elleni hatékony fellépés biztosításával foglalkozó részben fontos irányítúje a magyar biztonsági szerveknek a kérdéssel kapcsolatos feladatoknál”.
- 7 Az Alkotmányvédelmi Hivatal az 1995. évi CXXV. törvényben, illetve a 2007. évi I. és II. törvényekben előírt – legális migrációhoz kapcsolódó – feladatokat, azonosítja az illegális migrációs cselekményeket, azok szervezőit, a visszaélésekben részt vevő csoportokat. A hivatal illegális migrációt érintő felderítő tevékenységének középpontjában az uniós migrációs irányelvek alapján kialakított hazai intézményrendszer rendeltetészerű működését veszélyeztető, a jogszabályok által biztosított törvényes bevándorlási lehetőségek kijátszásában részt vevő személyek és szervezetek tevékenységének azonosítása és elhárítása áll. <http://ah.gov.hu/html/idegenrendeszet.html>
- 8 A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 20. § (2) bek. A rendőrséget az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó, valamint a terrorizmust elhárító szervezet alkotja.
- 9 A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 61. § szakasza szerint az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervezet a határrendészeti feladatok végrehajtása során biztosítja a határőrzetet, a határforgalom ellenőrzését, végzi az illegális migráció kezelésével összefüggő rendészeti, valamint a határrend fenntartásával kapcsolatos feladatokat.
- 10 A határőrség rendőrségbe történő 2007. január 1-jei integrációja miatt.
- 11 A 67/2007. (XII. 28.) IRM rendelet alapján: Ásotthalom, Domaszék, Mórahalom, Öttömös, Röske, Ruzsa, Szeged, Zákányszék, Szeged (Röske) közötti határátkelőhely, Ásotthalom közötti határátkelőhely, Szeged (Röske) vasúti határátkelőhely, Szeged–Röske–Horgos (Horgos) vasútvonal, Szeged kikötő vízi-határátkelőhely, Szeged vasútállomás térsége.
- 12 A 67/2007. (XII. 28.) IRM rendelet alapján: Ambrózfalva, Apátfalva, Csanádalberti, Csanádpalota, Királyhegyes, Kövegy, Magyarcsanak, Nagyér, Nagylak, Pitvaros, Nagylak közötti határátkelőhely térsége.
- 13 A 67/2007. (XII. 28.) IRM rendelet alapján illetékességi területe a szervezeti és működési szabályzata szerint: Deszk, Ferencszállás, Kiszombor, Klárafalva, Kübekháza, Makó, Maroslele, Tiszasziget, Újszentiván, Kiszombor közötti határátkelőhely, Tiszasziget közötti határátkelőhely, Szőreg közigazgatási területe a Tisza folyó vonaláig.
- 14 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet.
- 15 A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény.
- 16 A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény.
- 17 204. § (1) Aki Magyarország államhatárát engedély nélkül vagy meg nem engedett módon lépi át, vagy ezt megkísérli, szabálysértést követ el.
- 18 Nem elméleti értelmezésben „a foreigner who has entered or resides in a country unlawfully or without the country’s authorization”. <http://www.dictionary.reference.com/browse/illegal+immigrant>
- 19 A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 52. § 2. pontja szerint „ha a harmadik országbeli állampolgár menekültügyi eljárás alatt áll, a visszairányítás, illetve a kiutasítás csak a menekültügyi hatóság kérelmet elutasító jogerős és végrehajtható határozata alapján hajtható végre”.
- 20 A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény.
- 21 Az 1994. évi XXXIV. törvény alapján maximálisan 8 + 4 óra időtartam.
- 22 A szabadítás az elfogás, előállítás végét jelentő szakasz, amely után a személyi szabadságot korlátozó intézkedés véget ér.

- 23 A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény mellett az idegenrendészeti őrizet vonatkozásában az idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizet végrehajtásának szabályairól szóló 27/2007. (V. 31.) IRM rendelet. Az idegenrendészeti őrizet fennállásának feltételei a 2007. évi II. tv. 36. § alapján a) a hatóság elől elrejtőzött vagy a kiutasítás végrehajtását más módon akadályozza; vagy b) a távozást megtagadja, vagy más alapos ok miatt feltehető, hogy a kiutasítás végrehajtását késlelteti vagy megghiúsítja; vagy c) a kiutasítás hatálya alatt és a kiutazás előtt szabálysértést vagy bűncselekményt követett el; vagy d) a kötelező tartózkodásra kijelölt helyet engedély nélkül, illetve az előírt feltételek hiányában elhagyja.
- 24 A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény.
- 25 43/2008. (OT 25.) ORFK utasítás.
- 26 A 2007. évi II. törvény 36. §-a alapján ha a kötelező tartózkodásra kijelölt helyen előírt magartási szabályokat súlyosan vagy ismételten megsértette, a számára előírt hatóság előtti megjelenési kötelezettséget felszólításra sem teljesítette, és ezzel akadályozza az idegenrendészeti eljárás lefolytatását, vagy szándékos bűncselekmény elkövetése miatt kiszabott szabadságvesztés-büntetésből szabadult.
- 27 Pontos körülményeit a 27/2007. (V. 31.) IRM rendelet írja elő.
- 28 http://kekroka.hu/?page_id=3286
- 29 http://www.bmbah.hu/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=485&Itemid=1227&lang=hu
- 30 http://www.bmbah.hu/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=478&Itemid=1226&lang=hu
- 31 Megint téma a debreceni menekülttábor ügye. Dehir.hu, 2014. február 11. <http://www.dehir.hu/debrecen/megint-tema-a-debreceni-menekulttabor-ugye/2014/02/11/>
- 32 Kádár Kriszta – Kozma Gábor: Az egykori szovjet katonai területek funkcióváltása Debrecenben. Tér és Társadalom, 2011/2., 164. o.
- 33 Uo. 173. o.
- 34 <http://www.migszol.com/refugee-camps—detention-centers.html>
- 35 2006. évi CIII. törvény az Egyesült Nemzetek keretében, Palermóban, 2000. december 14-én létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezménynek a migránsok szárazföldön, légi úton és tengeren történő csempészete elleni fellépéséről szóló jegyzőkönyve kihirdetéséről.
- 36 A kivándorlási ügynökségekről szóló 1881. évi XXXVIII. törvénycikk. <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=5995>
- 37 A határrendőrségről szóló 1903. évi VIII. törvénycikk. <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=6876>
- 38 A büntetőtörvénykönyvek és a bűnvádi perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról szóló 1908. évi XXXVI. törvénycikk. <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=7036>
- 39 A büntetőtörvények egyes fogyatékoságainak megszüntetéséről és pótlásáról szóló 1948. évi XLVIII. törvénycikk [alapvetően a Csemegi-kódex, az első írott magyar Btk. (1878. évi V. tv.) harmadik novellája] <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=8330>
- 40 1978. évi IV. törvény. <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=8525>
- 41 A Magyar Népköztársaság büntető törvénykönyvéről szóló 1961. évi V. törvény. <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=8438>
- 42 A külföldre utazásról és az útleveletről szóló 1989. évi XXVIII. törvény. <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=8626>
- 43 A büntető jogszabályok módosításáról szóló 1993. évi XVII. törvény. <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=8959>
- 44 A büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosítására vonatkozó 1997. évi LXXIII. törvény. <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=9492>
- 45 A büntető jogszabályok módosításáról szóló 1998. évi LXXXVII. törvény. <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=9665>

- 46 A büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosítására vonatkozó 2001. évi CXXI. törvény. <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=10062>
- 47 Uo.
- 48 Póczik Szilveszter: Nemzetközi migráció–nemzetközi kockázatok. Magyar Tudomány, 2008/9., 1095. o.
- 49 A büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény.
- 50 Hegedűs István – Juhász Zsuzsanna – Karsai Krisztina – Katona Tibor – Mezőlaki Erik – Szomora Zsolt – Törő Sándor: Kommentár a Büntető Törvénykönyvhöz. Wolters Kluwer, Budapest, 2013
- 51 A latenciában lévő illegális határátlépők számára vonatkozó mérvadó becslés nem áll rendelkezésre.
- 52 2012. évi C. törvény 204. § tiltott határátlépés.
- 53 Az idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizet végrehajtásának szabályairól szóló 27/2007. (V. 31.) IRM rendelet.
- 54 A 27/2007. (V. 31.) IRM rendelet alapján az idegenrendészeti hatóság a kitoloncolás végrehajtásának biztosítása érdekében idegenrendészeti őrizetbe veheti azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki a hatóság elől elrejtőzött, vagy a kitoloncolás végrehajtását más módon akadályozza, illetve a távozást megtagadja, vagy más alapos ok miatt feltehető, hogy a kiutasítás végrehajtását késlelteti vagy meghiúsítja, illetve szökésének veszélye áll fenn, a kötelező tartózkodásra kijelölt helyen előírt magatartási szabályokat súlyosan vagy ismételten megsértette, a számára előírt hatóság előtti megjelenési kötelezettséget felszólításra sem teljesítette, és ezzel akadályozza az idegenrendészeti eljárás lefolytatását, vagy szándékos bűncselekmény elkövetése miatt kiszabott szabadságvesztés-büntetéséből szabadult.
- 55 A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007 évi II. törvény.
- 56 A 29/2013. (VI. 28.) BM rendelet szerint, ha a menedékkérő személyes körülményei alapján feltételezhető, hogy más módon nem biztosítható a kérelmező jelenléte. Ennek alapján figyelembe veszi a hatóság, hogy a migráns korábbi eljárások idején ismeretlen helyre távozott, vagy nem működött együtt a hatóságokkal. Az együttműködést biztosítandó, amennyiben ilyen módon biztosítható a menedékkérő jelenléte, a menekültügyi hatóság kijelölt helyen való tartózkodást rendelhet el. Ennek időtartama 72 óra, amely maximum kéthavonként, összesen fél évig meghosszabbítható.
- 57 2013-tól bevezethető lehetőség, keretét a 2007. évi II. törvény mellett – a menekültügyi őrizet végrehajtásának szabályairól és a menekültügyi óvadékról szóló 29/2013. (VI. 28.) BM rendelet adja
- 58 Debrecen, Bicske és Vámoszabadi ad helyet ilyen táboroknak. www.bmbah.hu
- 59 http://www.bmbah.hu/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=405&Itemid=369&lang=hu
- 60 Napról napra változik a debreceni menekülttábor létszáma. [Dehir.hu](http://www.dehir.hu), 2015. február 9.
- 61 A bizottság 118/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. január 30.) az egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékkérel iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó szempontok és eljárási szabályok megállapításáról szóló 343/2003/EK tanácsi rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló 1560/2003/EK rendelet módosításáról.
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX:32014R0118>
- 62 2013: 18 600; 2014: 42 777; 2015. I–III. negyedév sajtóbecslés: megközelítőleg 357 ezer fő. Mintegy 357 ezer bevándorló érkezett eddig Magyarországra. [Híradó.hu](http://www.hirado.hu), 2015. október 12.
<http://www.hirado.hu/2015/10/12/357-ezernel-is-tobb-bevandorlo-erkezett-eddig-magyarorszagra/#>
- 63 http://kisebbssegkutato.tk.mta.hu/kettosallampolgarsag/tanulmanyok/nemzetkozivandorlas_mo.pdf, valamint a KSH és a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal adataiból kiindulva.
- 64 Véleményem szerint, ha nem tüntetés vagy demonstráció eszközével élnek a céljaik elérése érdekében.
- 65 A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény végrehajtására vonatkozó 114/2007. (V. 24.) kormányrendelet 97. §: az Alkotmányvédelmi Hivatal és a Terrorelhárítási Központ szakhatósági eljárása.

- 66 1951. július 28-án egy különleges ENSZ-konferencia résztvevői elfogadták a menekültek jogállásáról szóló egyezményt, amelyet Magyarország az 1989. évi 15. törvényerejű rendelettel vett át.
- 67 Látható volt, hogy a biztonsági határzár vagy a befogadási politika változásának hírére miként emelkedtek vagy osztódtak szét a migrációs csoportok a határok vagy az útvonalak között 2015-ben.